Łódź, dnia 27 grudnia 1930 r.

Łódzki

Dziennik Wojewódzki

№ 28.

TREŚĆ:

DZIAŁ URZĘDOWY:

DZIAŁ URZĘDOWY.

335.

OBWIESZCZENIE WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

z dnia 22 grudnia 1930 r. L. IX Arch. 7192/30

o przepisach miejscowych dotyczących skanalizowania i połączenia nieruchomości z kanałami ulicznymi oraz o warunkach korzystania z tych kanałów w mieście Łodzi.

Przedruk.

ZARZĄDZENIE

Ministra Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych

z dnia 2 września 1930 r.

w sprawie przepisów miejscowych o skanalizowaniu i połączeniu nieruchomości z kanałami ulicznemi oraz o warunkach korzystania z tych kanałów w mieście Łodzi.

Na podstawie art. 415 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 roku o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) na wniosek wojewody w Łodzi z dnia 30 stycznia 1930 roku L. IX-Ar. 552/30, oparty na uchwale Rady Miejskiej m. Łodzi z dnia 19 grudnia 1929 roku, zarządza się, co następuje:

CZĘŚĆ I.

PRZEPISY OGÓLNE.

Miejskie urządzenia kanalizacyjne i obowiązek kanalizowania nieruchomości i łączeniu ich z siecią miejską.

§ 1.

W celu racjonalnego odprowadzenia wód ściekowych z terytorjum miejskiego Magistrat m. Łodzi przeprowadza budowę miejskich urządzeń kanalizacyjnych, zgodnie z ogólnym projektem skanalizowania miasta, zatwierdzonym przez Ministerstwo Robót Publicznych w dn. 23 grudnia 1920 r. za Nr. III-36039-3/132.

Sieć kanałów ulicznych jest zbudowana według systemu ogólno - spławnego, t. j. obliczona na przypływ zarówno ścieków domowych, jak i opadów atmosferycznych. Wyjątek stanowi dzielnica miasta, położona na zachód od plantu Kolei Obwodowej Łódź-Kaliska-Chojny, gdzie odprowadzenie wód deszczowych będzie ograniczone.

Do miejskiej sieci kanalizacyjnej powinny być obowiązkowo przyłączone wszystkie zabudowane nieruchomości, znajdujące się w obrębie m. Łodzi i położone wzdłuż ulic i placów, na których zostały przeprowadzone kanały uliczne, stanowiące część składową regularnej miejskiej sieci kanalizacyjnej.

Przyłączenie powyższe ma nastąpić w terminach, niżej w § 2 oznaczonych, zgodnie z przepisami technicznemi, przytoczonemi w II części niniejszych przepisów miejscowych, i może być wykonane wyłącznie przez osoby lub firmy, posiadające odpowiednie uprawnienia państwowe do wykonywania tego rodzaju robót na terenie m. Łodzi w myśl ustawy o prawie przemysłowem z dnia 7 czerwca 1927 roku (Dz. Ust. Nr. 53 1927 r., poz. 468).

Terminy skanalizowania nieruchomości i połączenia ich z siecią miejską.

§ 2.

Skanalizowanie nieruchomości i połączenie ich z siecią miejską, powinny być wykonane w następujących terminach:

1) dla nieruchomości, zabudowanych w czasie przeprowadzenia kanału na danej ulicy lub jej części — w ciągu jednego roku od chwili ogłoszenia przez Magistrat o oddaniu do użytku kanału miejskiego na danej ulicy lub jej części;

2) dla nieruchomości, które zostaną zabudowane po ogłoszeniu niniejszych przepisów, a które leżą wzdłuż ulic i placów już skanalizowanych — jednocześnie z budową, lecz przed oddaniem ich do użytkowania;

3) wszystkie nieruchomości, na których zostaną wzniesione nowe budynki lub gruntownie przebudowane budynki istniejące, a które są położone przy ulicach i placach, objętych projektowaną siecią kanalizacyjną, lecz nie posiadających kanałów ulicznych w chwili przeprowadzenia robót budowlanych na danej nieruchomości, powinny być obowiązkowo zaopatrzone w dostosowaną do niniejszych przepisów wewnętrzną instalacją kanalizacyjno-wodociągową jednocześnie z budową względnie przebudową nieruchomości, przyczem ścieki z tej instalacji do czasu przeprowadzenia przez Magistrat kanału ulicznego na danej ulicy, muszą być odprowadzane do prowizorycznych dołów ściekowych i następnie wywożone beczkami, względnie muszą być odprowadzane do prowizorycznych filtrów biologicznych i wypuszczane do istniejących starych kanałów miejskich.

Części instalacji podwórzowych, czasowo niedokończone lub wykonane niezgodnie z niniejszemi przepisami powinny być dokończone względnie przebudowane w terminie podanym wyżej w punkcie 1).

Środki przymusowe.

§ 3.

W razie niewybudowania przez właściciela poszczególnej nieruchomości w wyznaczonych paragrafie 2 terminach przepisowej instalacji kanalizacyjno - wodociągowej w nieruchomości i niepołączenia jej z siecą miejską, Magistratowi przysługuje prawo przeprowadzenia odpowiednich robót na koszt i stratę właściciela nieruchomości oraz ściągnięcia z tegoż kosztów budowy w drodze administracyjnej.

Odroczenie terminów połączeń.

§ 4.

W wypadkach, gdyby warunki techniczne uniemożliwiały narazie skanalizowanie nieruchomości, lub gdyby koszt tego skanalizowania był zbyt wysoki w stosunku do wartości nieruchomości, lecz usuwanie wód ściekowych byłoby należycie zabezpieczone, Magistrat może po urzędowem stwierdzeniu powyższych okoliczności odroczyć w drodze wyjątku termin połączenia, oznaczony w § 2.

Z ustaniem powodu odroczenia traci moc obowiązującą.

Koszta skanalizowania nieruchomości i łączenia ich z kanałem ulicznym.

§ 5.

Budowa urządzeń kanalizacyjnych wewnątrz posesyj, usunięcie istniejących niedozwolonych urządzeń kanalizacyjnych oraz przeprowadzenie i uzupełnienie przewidzianych niniejszemi przepisami instalacyj wodociągowych są wykonywane kosztem i staraniem właściciela nieruchomości.

Budowa stanowiących własność gminy przykanalików na terenie ulicy, poczynając od granicy nieruchomości do miejsca połączenia z kanałem ulicznym włącznie, z uskutecznieniem samego połączenia, będzie wykonywaną przez Magistrat na koszt właściciela nieruchomości, który powinien wpłacić do Kasy Miejskiej potrzebną na ten cel sumę przed rozpoczęciem robót.

Niedozwolone wspólności.

§ 6.

Każda oddzielna lub mogąca stać się oddzielną na podstawie zatwierdzonego planu parcelacji nieruchomość, łączy się z kanałem miejskim oddzielnie i niezależnie od innych nieruchomości, tak, żeby całe urządzenie aż do połączenia z kanałem ulicznym stanowiło osobną i niezależną całość.

Oficyny boczne i tylne oraz zabudowania gospodarcze stojące w podwórzu, mogą posiadać wspólny przewód podwórzowy z budynkiem frontowym, o ile są własnością jednego właściciela. W przeciwnym razie powinny mieć niezależne bezpośrednie połączenie z kanałem ulicznym.

Wyjątki od powyższych przepisów mogą być dopuszczane tylko w razie niezbędnej konieczności z osobnego każdorazowo pozwolenia Magistratu, któremu w takich wypadkach przysługuje prawo zażądać złożenia odpowiednich hipotecznych zastrzeżeń oraz ustawienia na sieci podwórzowej posesji włazów rewizyjnych w miejscach przez siebie wskazanych.

Rury, odprowadzające wodę od rynien deszczowych, znajdujących się na granicy frontów dwóch przyległych nieruchomości, oddzielonych od siebie murem ogniochronnym, mogą być połączone pod poziomem chodnika za specjalnem zezwoleniem Magistratu do wspólnego przewodu podziemnego, odprowadzającego wodę bezpośrednio do kanału ulicznego.

Ścieki, odprowadzane do sieci miejskiej.

§ 7.

Do miejskiej sieci kanalizacyjnej mogą i powinny być odprowadzane drogą podziemną z oddzielnych nieruchomości:

1) wszystkie ścieki płynne, jako to: wody deszczowe z zabudowań i podwórz, ścieki domowe, kuchenne, kąpielowe, gospodarcze oraz fabryczne i przemysłowe;

2) wszelkie ekskrementy ludzkie i zwierzęce oraz inne nieczystości, nadające się do odprowadzenia kanałami, o ile znajdują się w świeżym stanie, są w nieznacznych ilościach i zostaną dostatecznie rozcieńczone wodą (nie przedstawiają sobą zeschniętych brył).

Odprowadzane do miejskiej sieci kanalizacyjnej wody ściekowe nie powinny zawierać:

a) substancyj ważkich i tworzących osad, jak: gruz, żwir, piasek, ziemia, śmiecie, popiół i t. p.,

b) odpadków gospodarstwa domowego, jak: kawałki warzyw, obierzyny, kości, gałgany, wata i t. p.,

c) chemikalji, farb, kwasów, tłuszczów oraz wszelkich substancyj stałych i płynnych, któreby mogły w jakikolwiek sposób szkodliwie oddziaływać na ścianki kanału lub na inne urządzenia kanalizacyjne, albo też czyniły niebezpieczną obsługę kanałów.

Również nie mogą być odprowadzane do sieci kanalizacyjnej:

d) płyny i ciała stałe lub lotne, mogące wydzielać w kanałach szkodliwe dla zdrowia zatrudnionych tam ludzi, lub łatwopalne gazy,

e) płyny, posiadające temperaturę wyższą nad 35° C,

f) substancje łatwopalne lub wybuchowe,

g) niezdezynfekowane ścieki od zakaźnych chorób.

Ścieki fabryk i zakładów przemysłowych, nieodpowiadające powyższym warunkom, mogą być odprowadzane do kanałów miejskich tylko w razie uprzedniego unieszkodliwienia ich w specjalnych urządzeniach przez osadzanie, neutralizację, ochładzanie, odtłuszczanie i t. p., w zależności od posiadanych szkodliwych właściwości.

Sposób unieszkodliwiania ścieków i projektowane do tego urządzenia specjalne winny być dokładnie przedstawione w złożonym do zatwierdzenia projekcie skanalizowania nieruchomości przemysłowej z dołączeniem do nich w razie potrzeby niezbędnych piśmiennych objaśnień.

Minimalny zakres kanalizacji posesyj.

§ 8.

Kanalizacja poszczególnych nieruchomości powinna być urządzona w ten sposób, żeby gwarantowała kompletne i stałe odwadnianie posesyj i dawała możność niezwłocznego usuwa-

nia z pobliża mieszkań ludzkich wszelkich wód ściekowych, zgodnie z wymogami § 7, odprowadzając takowe najkrótszą drogą podziemną do kanałów ulicznych.

Najmniejsza ilość urządzeń kanalizacyjnych, niezbędnych dla racjonalnego skanalizowania nieruchomości wyznacza się następująco:

a) **Zlewy kuchenne.** Jako minimum wymagań dla nieruchomości, posiadających wewnątrz urządzenia kanalizacyjne przed wydaniem niniejszych przepisów, przyjmuje się, że w każdem mieszkaniu, złożonem z dwóch lub więcej pomieszczeń (kuchania liczy się za osobne pomieszczenie), należy urządzić osobny zlew kuchenny.

Do użytku mieszkań mniejszych, nie zaopatrzonych we własne zlewy, winien być umieszczonym w każdem podwórzu, gdzie zachodzi potrzeba wylewania ścieków, przynajmniej jeden wpust podwórzowy, przemywany obficie wodą, lub też przy większej ilości mieszkań jednoizbowych urządzone na każde cztery mniejsze mieszkania po jednym wspólnym zlewie ze zdrojem nad nim w korytarzu wewnątrz domu z dogodnym dostępem dla mieszkańców tych lokali.

W nieruchomościach, nie posiadających wewnętrznej instalacji kanalizacyjno-wodociągowej w chwili wydania niniejszych przepisów, wszystkie bez wyjątku mieszkania powinny być zaopatrzone we własne zlewy kuchenne ze zdrojami wodociągowemi nad niemi.

b) **Ustępy wodne.** W domach, zbudowanych przed wejściem w życie art. 251 rozporządzenia o prawie budowlanem z dn. 16 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202), za minimum przyjmuje się, że w każdem mieszkaniu, złożonem z trzech i więcej pomieszczeń, należy urządzić po jednym osobnym ustępie wodnym, znajdującym się wewnątrz mieszkania, na każde zaś cztery mniejsze mieszkania, nie posiadające osobnych ustępów, po jednym wspólnym ustępie wewnątrz domu, z dogodnym dostępem dla mieszkańców tych lokali, albo też umieścić odpowiednią ilość przedziałów w ogólnych ustępach podwórzowych.

c) **Ustępy ogólne.** W nieruchomościach czynszowych należy urządzić obowiązkowo jeden ogólny ustęp w podwórzu nieruchomości, zastosowany do kucania, połączony bezpośrednio z przewodem podwórzowym i zaopatrzony w należyte przemywanie.

Ilość przedziałów ustępu ogólnego powinna być tak wyznaczona, żeby na każdych dwudziestu mieszkańców lokali, nie posiadających osobnych ustępów przypadał conajmniej jeden przedział.

Ilość ta może być zmniejszona w przyszłości w miarę urządzenia ustępów w poszczególnych lokalach, jednakże ustęp ogólny przynajmniej z jednym przedziałem, bezwzględnie musi się znajdować w każdej nieruchomości czynszowej.

d) **Rynny deszczowe.** Wszystkie rynny deszczowe, znajdujące się na froncie domu od strony ulicy, z wyjątkiem jedynie tych, które odprowadzają wodę z małych powierzchni, jak: daszków, balkonów i t. p., powinny być bezpośrednio połączone z kanałem ulicznym (względnie główną linją podwórzową).

Rynny deszczowe od strony podwórza należy łączyć z siecią podwórzową conajmniej co drugą, celem należytej wentylacji i przemywania tej sieci.

e) **Wpusty podwórzowe.** Celem odprowadzenia do kanału ulicznego opadów atmosferycznych, niewpadających doń przez bezpośrednio znim połączone rynny deszczowe, powinien być urządzony na podwórzu posesji przynajmniej jeden wpust podwórzowy.

Przy znacznych posesjach ponad dwa tysiące metrów kwadratowych zabudowanej powierzchni ilość wpustów podwórzowych powinna odpowiadać potrzebie.

Zaopatrzenie nieruchomości w wodę dla zabezpieczenia przemywania urządzeń kanalizacyjnych.

§ 9.

Instalacja kanalizacyjna każdej nieruchomości, zarówno domowa, jak i podwórzowa, powinna mieć zabezpieczone obfite spłókiwanie i przemywanie wodą bądź z. wodociągów miejskiego bądź też z własnego.

Używalność instalacji kanalizacyjnej, wzgl. jej poszczególnych urządzeń, może być dopuszczona jedynie przy zabezpieczeniu dostatecznego przemywania. O ile oddzielne urządzenia przez czas dłuższy (trzy miesiące) nie będą użytkowane, lub będą pozostawione bez przemywania, to takowe należy odłączyć od sieci kanalizacyjnej i usunąć całkowicie według wskazówek Magistratu.

Usuwanie starych urządzeń kanalizacyjnych. Wzbronione urządzenia.

§ 10.

Po skanalizowaniu nieruchomości i połączeniu jej z siecią miejską wzbroniona jest budowa wszelkich osadników, dołów ściekowych i kloacznych i wogóle wszelkiego rodzaju zbiorników podziemnych nieczystości, z wyjątkiem urządzeń, przeznaczonych do unieszkodliwienia ścieków, przewidzianych w § 7 niniejszych przepisów.

Również wzbronione jest wszelkie nadziemne lub podziemne odprowadzanie nieczystości do kanałów miejskich, niezgodne z zatwierdzonym projektem skanalizowania nieruchomości.

Niezwłocznie po skanalizowaniu nieruchomości i połączeniu jej z siecią uliczną w myśl niniejszych przepisów wszelkie dawniej istniejące podziemne zbiorniki nieczystości, jak: doły kloaczne, ściekowe, osady i t. p. powinny być całkowicie skasowane, względnie opróżnione, zdezynfekowane i zasypane do wysokości terenu piaskiem lub innym czystym sypkim

materjałem. Użycie skasowanego dołu kloacznego na inny cel uzależnia się w każdym poszczególnym wypadku od uznania Magistratu.

Jednocześnie należy usunąć wszelkie stare przewody i kanały, o ile ich dalsze utrzymanie nie jest przewidziane w przepisach przejściowych (§ 48).

Również podlegają skasowaniu wszelkie otwarte i zakryte rynsztoki, służące do odprowadzenia ścieków domowych i opadów atmosferycznych z posesyj do rynsztoka ulicznego.

Dane techniczne, udzielane przez Magistrat.

§ 11.

Dane, potrzebne do opracowania projektów skanalizowania nieruchomości są wydawane przez Magistrat na pisemne żądanie zainteresowanych właścicieli nieruchomości.

Dane powyższe obejmują:

a) położenie kanału ulicznego przed nieruchomością, jego wymiary i spadek;

b miejsce umieszczenia na kanale ulicznym wpustów bocznych, mogących być wykorzystanemi do przyłączenia;

c) poziom dna kanału i wysokość wpustu nad dnem;

d) położenie i poziom najbliższego reperu miejskiej sieci niwelacyjnej.

Za czynności, związane z udzielaniem pozwolenia na budowę i użytkowanie instalacji kanalizacyjno - wodociągowej w nieruchomościach, ustanawia się następującą taryfę opłat:

1) za wykonanie odrysu planu sytuacyjnego przed nieruchomością oraz danych, niezbędnych dla sporządzenia projektu domowych urządzeń kanalizacyjno - wodociągowych, za każdy arkusz odrysu o wymiarze 21×33 cm. — 15 zł.;

2) za sprawdzenie złożonego do zatwierdzenia projektu domowych urządzeń kanalizacyjno - wodociągowych i stwierdzenie jego zgodności z naturą oraz udzielenie pozwolenia na budowę za każdy arkusz projektu w wymiarze 21×33 cm. — 10 zł.

Pozwolenie na budowę i rozpoczęcie robót.

§ 12.

Po zatwierdzeniu projektu skanalizowania nieruchomości i uzyskaniu pozwolenia na budowę zgodnie z postanowieniami Tytułu VI Rozdziału 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli z dnia 16 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) właściciel nieruchomości, względnie wykonywujący roboty przedsiębiorca, powinien zawiadomić Magistrat o terminie zamierzonego rozpoczęcia robót przynajmniej na trzy dni wcześniej (wyłączając dni świateczne).

Ten sam przepis obowiązuje również w razie wznowienia już rozpoczętych i przerwanych z jakichkolwiek powodów robót, o ile przerwa trwała więcej, niż trzy tygodnie.

Wykonanie instalacji.
Przyłączenie do sieci miejskiej.

§ 13.

Wszystkie wyznaczone w udzielonem pozwoleniu na budowę urządzenia i części instalacji kanalizacyjno - wodociągowej muszą być całkowicie wykonane, przyczem roboty winny być prowadzone bez przerwy aż do czasu zupełnego ich ukończenia.

Podziemne i zakryte części instalacji dla możności ich skontrolowania powinny być po wykonaniu pozostawione odkrytemi do czasu przyjęcia ich przez nadzór techniczny Magistratu.

Po ukończeniu robót instalacyjnych w nieruchomości właściciel takowej winien zawiadomić o tem Magistrat w celu dokonania przyjęcia instalacji.

Instalacje kanalizacyjno - wodociągowe na nieruchomościach mogą być przyłączone do kanału ulicznego nie wcześniej, niż po uznaniu ich przez nadzór techniczny Magistratu za zbudowane prawidłowo.

Wykonywanie instalacyj kanalizacyjno-wodociągowych i łączenie ich z siecią miejską może mieć miejsce wyłącznie w okresie budowlanym od 1 marca do 1 listopada.

Przeróbki i zmiany w wykończonych instalacjach.

§ 14.

W wykończonych i oddanych do użytku mieszkańców instalacjach kanalizacyjno - wodociągowych poszczególnych nieruchomości nie mogą być wprowadzone żadne zmiany bez uzyskania na nie pozwolenia Magistratu.

W razie konieczności wprowadzenia zmian lub uzupełnień instalacji domowej, nie mających wpływu na jej sprawne działanie i nie zmieniających ani ukształtowania sieci podwórzowej, ani też podstawowych założeń do jej obliczenia, jak np.: w razie ustawienia nowych urządzeń kanalizacyjnych przy istniejących pionach, skanalizowania nieużywanych części instalacji i t. p. — należy wyjednać pozwolenie Magistratu, zgodnie z postanowieniami art. 334 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli z dnia 16 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202).

W razie, gdyby zmiany instalacji były przewidywane w większym zakresie, a w szczególności dotyczyły przeprowadzenia nowych pionów spustowych, powiększenia lub przebudowy sieci podwórzowej, budowy lub przebudowy urządzeń o specjalnem przeznaczeniu, jak np.: urządzenia do oczyszczenia ścieków przemysłowych, urządzenia drenażowe i t. p., to na wykonanie tego rodzaju zmian i przeróbek powinno być wyjednane pozwolenie Magistratu, zgodnie z postanowieniami art. 333 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli z dnia 16 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202).

CZĘŚĆ II.

WARUNKI TECHNICZNE.

Rozplanowanie sieci podwórzowej (przewodów odpływowych).

§ 15.

Przewody, odprowadzające ścieki od poszczególnych pionów spustowych w nieruchomości do kanału ulicznego, powinny być tak rozplanowane, żeby sieć podwórzowa tworzyła najbardziej celową i logicznie uzasadnioną całość, oraz żeby poszczególne punkty krańcowe sieci, w szczególności zaś najodleglejsze i najniżej położone, mogły był połączone z kanałem ulicznym drogą możliwie najkrótszą i najdogodniejszą przy najlepszem wyzyskaniu rozporządzalnych spadków.

W nieruchomościach, w których najniedogodniej położone miejsca nie są jeszcze zabudowane w czasie wykonywania robót instalacyjnych i narazie nie podlegają skanalizowaniu, należy obowiązkowo przewidzieć możność przyłączenia ich w przyszłości do przeprowadzonej podwórzowej sieci kanalizacyjnej bez specjalnej przebudowy tej ostatniej i w miejscach projektowanych przyłączeń umieścić odpowiednie części fasonowe, prowizorycznie zakorkowane do czasu ich wykorzystania.

Główne przewody odpływowe należy umieszczać w miarę możności nazewnątrz budynku; wpadające do nich przewody drugorzędne powinny być prowadzone w kierunku możliwie najkrótszym, od podstawy pionów spustowych (względnie od osobnych wpustów do miejsca połączenia z przewodem odpływowym nazewnątrz budynku. Przewody te powinny być ułożone w bezpiecznej odległości od fundamentów budynku.

Połączenie przewodów odpływowych należy urządzać pod kątem nie większym niż 60° zapomocą odpowiednich trójników skośnych i kolan. Połączenie pod prostym kątem, tak w płaszczyźnie poziomej, jak i w pionowej, są wzbronione.

Zmiany w kierunku przewodów powinny być dokonywane zapomocą łuków o następujących promieniach:

1) dla przewodów głównych:
   a) przy średnicy rur 100 mm. — o promieniu nie mniejszym niż 1,00 mtr.,
   b) przy średnicy rur 150 mm. i wyżej — o promieniu nie mniejszym niż 2,00 mtr.,
2) dla przewodów drugorzędnych:
   a) przy średnicach rur do 100 mm. włącznie — o promieniu 0,50 mtr.,
   b) przy średnicach rur 150 mm. i wyżej — o promieniu 1,0 mtr.

Przewody odpływowe od wanien oraz rynien deszczowych w celu przemywania zaleca się łączyć z główną rurą odpływową w miarę możności wyżej miejsca dołączenia do niej przewodów, odprowadzających ścieki klozetowe, kuchenne i t. p.

Głębokość układania przewodów odpływowych.

§ 16.

Górne końce przewodów odpływowych, ułożonych pod podłogą zabezpieczonych od mrozu suteryn w budynkach, powinny być zagłębione przynajmniej na 0,50 mtr. niżej poziomu podłogi, licząc od poziomu podłogi do dna przewodu. Górne końce przewodów odpływowych, znajdujących się na terenie ulic, podwórza lub bram poza obrębem zabezpieczenia od działania mrozu, należy zakładać poniżej granicy przemarzania gruntu, a w każdym razie nie płyciej niż 1,80 mtr., licząc od terenu do dna przewodu. Na tej samej głębokości powinny być umieszczone również wszystkie znajdujące się poza obrębem budynków zamknięcia wodne przy poszczególnych urządzeniach kanalizacyjnych oraz dolne kolana rynien deszczowych.

Przewody odpływowe, znajdujące się wewnątrz budynków, należy umieszczać zasadniczo pod podłogą przyziemia, o ile to będzie możliwe przy istniejących warunkach lokalnych i rozporządzalnych spadkach (§ 18).

Gdyby spadki przewodów odpływowych, układanych pod podłogą piwnic, otrzymywały się mniejsze od dopuszczalnych (§ 18), to w celu uzyskania należytych spadków Magistrat może zażądać przeprowadzenia tych przewodów wzdłuż ścian, względnie pod sufitem podziemi. W pierwszym wypadku przewody muszą być ułożone na specjalnej podmurówce lub też na żelaznych kroksztynach, umocowanych do ścian, w drugim zaś — zawieszone pod sufitem na żelaznych podciągach, podtrzymujących każdą rurę przy jej obydwóch końcach.

Średnice przewodów kanalizacyjnych.

§ 17.

Dla poszczególnych przewodów kanalizacyjnych ustanawia się następujące normalne średnice rur:

1. Dla pionów spustowych i ich odgałęzień:

a) od pojedyńczego zlewu kuchennego, pisuaru, wanny lub umywalni . . . . 50 mm.
b) od kilku zlewów kuchennych, wanien, umywalni lub ogólnych pisuarów . . . . 70 „
c) od klozetów wodnych . . . . 100 „
d) od rynien deszczowych z dachów . . . . 150 „
e) od rynien deszczowych z ganków i balkonów . . . . . . 100 „

2. Dla przewodów odpływowych:

a) od zwykłych kuchni, pralni, wanien, pisuarów, wpustów stajennych, piwnicznych i t. p. . . . 100 mm.

b) od dużych kuchni (restauracje, hotele i t. p.), wpustów podwórzowych, klozetów wodnych oraz przy paru przewodach odpływowych, razem połączonych . . . 150 „
c) od rynien deszczowych . . . 150 „
d) dla głównego przewodu podwórzowego . . . . 150—200 „ i więcej w razie potrzeby.

Główny przewód podwórzowy powinien posiadać zasadniczo większą średnicę, niż łączące się z nim drugorzędne boczne przewody.

Przejścia od mniejszej do większej średnicy w kierunku prostym powinny być uskutecznione zapomocą rur redukcyjnych.

Średnice wszystkich przewodów odpływowych oraz głównego przewodu podwórzowego należy wyznaczać w granicach wyżej przytoczonych norm możliwie najoszczędniej, unikając nadmiernego zwiększania tych średnic, nie uzasadnionego istotną potrzebą.

Dla większych nieruchomości ponad 2000 metrów kwadr. powierzchni oraz w razie przewidywanego znaczniejszego odpływu wód ściekowych należy wyznaczać odpowiednie średnice przewodów na podstawie osobnego obliczenia, dołączonego do projektu.

Spadki przewodów odpływowych.

§ 18.

Najmniejsze dopuszczalne spadki przewodów odpływowych sieci kanalizacyjnej nieruchomości powinny wynosić:
dla przewodów o średn. 100 mm. — 3%,
dla przewodów o średn. 150 mm. — 2%,
dla przewodów o średn. 200 mm. — 1½%.

Spadki mniejsze od wyżej przytoczonych mogą być stosowane tylko w wyjątkowych wypadkach pod warunkiem zabezpieczenia odpowiedniego przemywania przewodów zapomocą specjalnych urządzeń.

Największe dopuszczalne spadki przewodów odpływowych nie mogą przekraczać:
dla głównego przewodu podwórzowego przy średnicy, nie przewyższającej 200 mm. . . . . — 20%,
dla przewodów drugorzędnych . . — 40%,
dla rynien deszczowych wyjątkowo — 60%.

Za główny kanał podwórzowy przyjmuje się przewód, odprowadzający ścieki od najniedogodniej położonego punktu nieruchomości (najdalej i najniżej położony pion, względnie urządzenia kanalizacyjne) do sieci ulicznej. Kanał ten powinien posiadać na całej swej długości, od początku do miejsca połączenia możliwie jednostajny spadek, o ile takowy będzie leżał w wyżej podanych granicach dopuszczalnych spadków dla przewodów odpowiednich średnic. Tak samo jednostajny spadek należy wyznaczać dla wszystkich drugorzędnych przewodów odpływowych, łączących się z głównym przewodem podwórzowym.

Wyjątki od powyższej zasady mogą być dozwolone tylko w górnych częściach (wierzchołkach) sieci kanalizacyjnej, odprowadzających mało zanieczyszczone wody (deszczowe, kąpielowe, przemysłowe i t. d.), o ile przez zmniejszenie spadków takich przewodów będzie można osiągnąć bardziej dogodne spadki dla przewodów, odprowadzających wody brudne.

O ile jednostajny spadek głównych przewodów podwórzowych między najniedogodniejszym punktem a miejscem połączenia wypadnie większy niż 3% oraz o ile na to pozwolą spadki wpadających do niego przewodów drugorzędnych, to dla uniknięcia zbytecznego zagłębienia dolnych części sieci podwórzowej może być dopuszczony załam spadku przewodu podwórzowego, z tem, że od najniedogodniejszego punktu nieruchomości do miejsca załamu, przewód ten będzie prowadzony ze spadkiem 3%, dalej zaś aż do miejsca połączenia z kanałem ulicznym spadek może być zwiększony, nie przekraczając jednak granicy 20%, wyznaczonej dla największych spadków. Miejsce załamu powinno się znajdować na terenie ulicznym pod chodnikiem, w odległości nie mniejszej niż 1,0 mtr. od linji frontu.

Piony spustowe.

§ 19.

Piony spustowe dla wód brudnych dzielą się na:
1) piony klozetowe i
2) piony zlewowe dla ścieków kąpielowych i zlewowych.

W zależności od rodzaju odprowadzanych ścieków przy wyznaczeniu pionów, o ile na to pozwolą warunki miejscowe, należy kierować się następującemi zasadami:

a) ścieki od zlewów kuchennych, zmywaków, wanien, wpustów i t. p. powinny być odprowadzane do pionów zlewowych,

b) ścieki od poszczególnych klozetów, tak pojedyńczych jak i ogólnych względnie grupowych, należy włączać do pionów klozetowych,

c) pisuary mogą być dołączone zarówno do pionów zlewowych, jak i klozetowych w zależności od warunków miejscowych,

d) ścieki z wanien i umywalni należy się starać odprowadzać osobnemi niezależnemi pionami, o ile to będzie możliwe bez zwiększenia kosztów instalacji,

e) opady atmosferyczne muszą być odprowadzane wyłącznie osobnemi rynnami deszczowemi, umieszczonemi nazewnątrz budynku

O ile utrzymanie powyższego podziału pionów spustowych przy niedogodnem zgrupowaniu urządzeń kanalizacyjnych w budynku wywołałoby potrzebę ustawiania dwóch mało wykorzystanych pionów obok siebie, wówczas, gdy możnaby się ograniczyć ustawieniem tylko jednego pionu spustowego, lub też w razie, gdy do pionu, obsługującego szereg urządzeń jednej grupy, zajdzie potrzeba przyłączenia pojedyńczego urządzenia drugiej grupy, to w celu zmniejszenia kosztów instalacji, zezwala się na odchylenie od wyżej przytoczonego zasadniczego podziału pionów pod warunkami:

1) że średnica pionu na całej wysokości tegoż zostanie dostosowania do urządzenia, wymagającego największej średnicy.

2) że rozgałęzienia skośne na pionie, służące do przyłączeń poszczególnych urządzeń kanalizacyjnych, będą posiadały odnogi tej samej średnicy, co i pion, a następnie będą redukowane do potrzebnych wymiarów zapomocą redukcyj lub też, że przy poszczególnych urządzeniach zostaną zastosowane zamknięcia wodne, zabezpieczone od wysysania.

Piony spustowe należy prowadzić na całej wysokości (od przewodu odpływowego do góry budynku) jednakowej średnicy, zupełnie samodzielnie i niezależnie od innych pionów. W szczególności zabrania się odprowadzanie ścieków domowych do rynien deszczowych i odwrotnie: opadów atmosferycznych do pionów spustowych.

Wszelkiego rodzaju piony spustowe (z wyjątkiem rynien deszczowych, należy prowadzić obowiązkowo wewnątrz zabudowań, możliwie przy wewnętrznych ścianach, i ustawiać je pionowo na całej wysokości, z wyjątkiem niezbędnych odsadzek. Prowadzenie pionów spustowych pochyło może być dopuszczone tylko w wypadkach wyjątkowych, przyczem kąt odchylenia ich od linji pionowej w żadnym razie nie może przewyższać 30°.

Odgałęzienia boczne, prowadzące ścieki do poszczególnych urządzeń kanalizacyjnych, mogą się łączyć z pionami spustowemi pod kątem nie większym niż 60° licząc w kierunku przepływu ścieków.

Zarówno piony, jak i odgałęzienia boczne, powinny być umocowane albo bezpośrednio do powierzchni ścian, albo też w specjalnych wnękach, zakrytych z zewnątrz tynkiem na siatce metalowej, lub zaszalowane w inny sposób. Zamurowanie pionów i rur wodociągowych w ścianach na stałe jest bezwarunkowo zabronione.

Wentylacja pionu.

§ 20.

Wszystkie piony spustowe, jak klozetowe, tak i zlewowe, powinny być wyprowadzone w celu wentylacji powyżej dachu domu, zachowując możliwie pionowy kierunek.

Powyższe przewody wentylacyjne powinny posiadać takie same średnice, jak i odpowiednie piony spustowe. Górna część przewodu wentylacyjnego, poczynając od wysokości 0.50 mtr. niżej linji dachu, otrzymuje zwiększenie średnicy o 10 cm.

Połączenie dwóch lub więcej przewodów wentylacyjnych w jeden ogólny przewód może być dozwolone tylko w wyjątkowych wypadkach pod warunkiem, że powierzchnia przekroju poprzecznego wspólnego przewodu będzie nie mniejsza niż suma powierzchni przekrojów poprzecznych łączących się przewodów i że wyżej miejsca ich połączenia nie będą przyłączane żadne urządzenia kanalizacyjne do wspólnego przewodu wentylacyjnego.

Wyloty przewodów wentylacyjnych ponad dachem budynku nie mogą być umieszczane w bezpośredniem sąsiedztwie okien i wszelkiego rodzaju otworów, posiadających połączenie z pomieszczeniami wewnętrznemi budynku, i powinny być wyprowadzone w odległości poziomej conajmniej 4 metry od takich otworów lub conajmniej 1,0 mtr. wyżej od ich najwyższej krawędzi. Górne końce przewodów wentylacyjnych należy zaopatrzyć w daszki najprostszej konstrukcji. Daszki te powinny być tak umieszczone nad wylotem rozszerzonej rury wentylacyjnej, żeby otwór między wylotem a daszkiem był dwukrotnie większy od przekroju poprzecznego właściwego przewodu wentylacyjnego. Umieszczanie na wylotach rur wentylacyjnych skomplikowanych ruchomych urządzeń wyciągowych nie jest dozwolone. Wprowadzenie przewodów wentylacyjnych do kominów oraz wszelkich innych otworów, znajdujących się w murach zabudowań (za wyjątkiem kominów fabrycznych), jest bezwzględnie zabronione.

Zamknięcie wodne (syfony).

§ 21.

Wszystkie urządzenia kanalizacyjne na nieruchomościach, jako to: klozety, pisuary, zlewy kuchenne, wanny, umywalnie, wpusty posadzkowe, wpusty podwórzowe oraz wszelkie inne odbiorniki ścieków powinny być obowiązkowo zaopatrzone w zamknięcia wodne.

Rynny deszczowe, połączone z przewodami kanalizacyjnemi, nie otrzymują takiego zamknięcie, z wyjątkiem tych, których górne wyloty leżą poniżej okien i znajdują się od tych ostatnich w odległości mniejszej niż 4 metry, licząc w linji poziomej. W ostatnim wypadku rynny deszczowe muszą posiadać zamknięcia wodne, umieszczone przy ich podstawie.

Zamknięcia wodne nie mogą być wbudowywane na przewodach głównych.

Jako zamknięcia wodne powinny być stosowane rury gładkie, zagięte w formie U lub S, zatrzymujące stale w swych zagięciach dostateczną ilość wody.

Prócz wyżej przytoczonych zamknięć wodnych mogą być również stosowane zamknięcia innych systemów, o ile ich trwałość i dokładność działania zostaną uznane przez Magistrat za dostateczne.

Głębokość zamknięć powinna wynosić conajmniej:

dla klozetów, pisuarów, zlewów, wanien, umywalni i t. p.	75 mm
dla wpustów	100 mm.
dla rynien deszczowych	125 „

Średnica rury syfonowej powinna wynosić:

przy małych umywalniach zlewikach i pisuarach	40 mm.
przy zlewach kuchennych, zmywakach, wpustach podłogowych, pisuarach i wannach	50 „
przy miskach klozetowych pojedyńczych	100 „
przy klozetach grupowych . .	150—200 „
przy wpustach w suterynach i piwnicach, rynnach z daszków i balkonów	100 „
przy wpustach podwórzowych, rynnach deszczowych z dachów . .	150 „

Zamknięcia wodne przy poszczególnych urządzeniach, z wyjątkiem znajdujących się

przy miskach klozetowych rynnach deszczowych oraz wszelkiego rodzaju wpustach posadzkowych i podwórzowych muszą być obowiązkowo zaopatrzone w kratki, przytwierdzone na stałe do wlotu rury syfonowej, z otworami nie większemi niż 5 mm.; ogólna powierzchnia tych otworów powinna się równać conajmniej powierzchni przekroju rury syfonowej w świetle.

Wszystkie zamknięcia wodne muszą posiadać odpowiednio umieszczone otwory rewizyjne, hermentycznie zamykane i łatwo dostępne do oczyszczenia.

Zamknięcia wodne powinny się znajdować bezpośrednio pod lub za odpowiednim zbiornikiem ścieków, przyczem należy dążyć do tego, żeby doprowadzające kolano zamknięcia mogło być włączone wprost do odgałęzienia na pionie spustowym, bez użycia wstawek.

O ile takie bezpośrednie połączenie nie będzie możliwe i o ile przewód, łączący odbiornik ścieków z pionem spustowym wypadnie dłuższy od 1,50 mtr., to dla zabezpieczenia syfonu od wysysania górne kolano syfonu należy zaopatrzyć w pomocniczą wentylację zapomocą specjalnej rurki wentylacyjnej o średnicy równej około ⅔ średnicy syfonu, lecz nie mniejszej niż 25 mm.

Pomocnicza rurka wentylacyjna swoim górnym końcem może być włączona do pionu spustowego ponad najwyżej położonemi urządzeniami kanalizacyjnemi przy tym pionie lub wprowadzona bezpośrednio ponad dach.

Zamknięcia wodne muszą być należycie zabezpieczone od zamarzania.

Rury przelewowe.

§ 22.

Wszelkie zbiorniki i urządzenia wodociągowo-kanalizacyjne, przeznaczone do stałego lub czasowego napełnienia wodą od określonego poziomu, z wyjątkiem rezerwoarków klozetowych i pisuarowych oraz takich urządzeń, które nie posiadają żadnego zamknięcia na rurze spustowej, powinny być obowiązkowo zaopatrzone w rury przelewowe, umieszczone na poziomie najwyższego stanu wody w zbiorniku.

Rury przelewowe łączą się z rurami spostowemi od takich zbiorników poniżej kranu spustowego, lecz wyżej zamknięcia wodnego na nich, lub są zakończone nad wpustami lub zlewami, połączonemi z siecią kanalizacyjną.

Średnica rur przelewowych powinna być taka, by dawała możność odprowadzenia nadmiaru dopływającej wody bez przepełnienia zbiornika.

Rury przelewowe przy zbiornikach wody deszczowej, fontannach i t. p. oraz wogóle takie rury, które nie zabezpieczają ciągłego odświeżania wody w zamknięciu wodnem, nie mogą być łączone bezpośrednio z przewodami kanalizacyjnemi. Należy je wyprowadzić albo wprost nazewnątrz (o ile to będzie dopuszczalne), albo też zakończyć nad wpustem lub zlewem, odpowiadającym warunkowi odświeżania wody w syfonie.

Rury przelewowe przy umywalniach i zmywakach łączą się z górnemi kolanami syfonów powyżej poziomów wody w tych ostatnich. To samo dotyczy również rur przelewowych przy wannach, o ile nie będzie można wprowadzić rury przelewowej w sposób bardziej racjonalny (przez zakończenie nad wpustem).

Rynny deszczowe.

§ 23.

Rynny deszczowe należy obowiązkowo umieszczać na zewnętrznych ścianach budynku niezależnie od innych przewodów spustowych i prowadzić od dołu do góry o ile możności pionowo. Podstawa rynien deszczowych, poczynając od dolnego kolana, położonego na głębokości conajmniej 1,80 mtr. (§ 16) niżej powierzchni terenu i kończąc na wysokości 2,0 mtr. ponad terenem, powinna być wykonana z rur żeliwnych.

Rynny, połączone z siecią kanalizacyjną i odprowadzające wodę deszczową z dachów, powinny posiadać w swej dolnej części specjalne skrzynki rewizyjne z pokrywami na śrubach, zaopatrzone w wyjmowane kratki dla zatrzymywania liści i odłamków pokrycia dachu, zmywanych z powierzchni dachów przez wodę deszczową.

Rynny deszczowe powinny być wykorzystane do wentylacji sieci kanalizacyjnej (§ 20), o ile ich wyloty nie znajdują się zbyt blisko okien. Tam, gdzie rynny nie będą się nadawały do wentylacji, należy wzamian ich przeprowadzić specjalne piony wentylacyjne, gdyby wentylowanie okazało się koniecznem.

Wpusty kanalizacyjne.

§ 24.

Ścieki z podwórz, dróg, stajen, pralni i t. p. odprowadza się zapomocą wpustów.

Wpusty te muszą być zaopatrzone w dostatecznie gęstą kratkę, posiadać nieprzepuszczające wody osadniki dla zatrzymywania piasku, gruzu, śmieci i t. p. i mieć odpowiednie zamknięcie wodne.

W miejscach, w których wpusty będą wystawione na działanie mrozu, zwierciadło wody w osadnikach i zamknięciach wodnych musi się znajdować na głębokości, zabezpieczonej od zamarzania, t. j. nie płyciej, niż 1,80 mtr. poniżej terenu (§ 16). Wpusty podwórzowe powinny posiadać osadnik z wiadrem osadowem najmniej 50 cm. głębokiem.

Powierzchnia ziemi naokoło wpustu powinna być zabrukowana lub zalana asfaltem, cementem i t. p. i do wpustów powinny być przeprowadzone rynsztoki.

Zakładanie wpustów w suterynach, piwnicach i t. p. dozwala się tylko w takim razie, jeżeli pomieszczenia, w których zostały założone wpusty, są łatwo dostępne i jeżeli ciągły przypływ ścieków zabezpiecza syfony od wysychania.

Zlewy.

§ 25.

Zlewy mogą być urządzone bądź w kształcie mis zlewowych bądź też w kształcie zmywa-

ków, umywalni i t. p. Wszelkiego rodzaju urządzenia zlewowe muszą być obowiązkowo zaopatrzone w zamknięcia wodne i posiadać przepisowe kratki (sitka) dla zatrzymywania grubszych odpadków (§ 21). Sitka przy zmywakach powinny być przymocowane na stałe przed syfonem — przy innych urządzeniach zlewowych — w dnie miski zlewowej.

Każdy zlew musi być zaopatrzony w kran wodociągowy w celu przemywania miski i zamknięcia wodnego po każdem użyciu.

Zaleca się unikać umieszczania wszelkiego rodzaju zlewów w pokojach mieszkalnych.

Zmywaki i zlewy w większych kuchniach, jatkach, restauracjach, rzeźniach i t. p. powinny być zaopatrzone w urządzenia do zatrzymywania zawartych w ściekach tłuszczów przed wpuszczeniem ścieków do przewodów kanalizacyjnych. Wyławiacze tłuszczu muszą posiadać dostateczną do ochładzania ścieków powierzchnię i mieć łatwo dostępne do oczyszczenia i wentylacji otwory.

Wanny.

§ 26.

Wanny należy umieszczać w ubikacjach należycie ogrzanych, zwentylowanych i widnych i ustawić je na podłodze w taki sposób, żeby dostęp do utrzymania w czystości wanien był zapewniony.

Każda wanna musi posiadać przelew, umieszczony na wysokości najwyższego poziomu wody, połączony z rurą spustową powyżej zamknięcia wodnego (§ 22). Otwór przelewowy powinien być zaopatrzony w sitko wlotowe.

Wlot rury spustowej mieści się w najniższym punkcie dna wanny i jest zamykany szczelnie zapomocą metalowego korka. Rura spustowa musi posiadać obowiązkowo zamknięcia wodne względnie powinna się kończyć nad wpustem posadzkowym, posiadającym takie zamknięcie.

Klozety i pisuary.

§ 27.

Wydzieliny ludzkie należy usuwać zapomocą wodnych klozetów i pisuarów, obficie zmywanych wodą.

1. Klozety pojedyńcze:

System misek klozetowych może być dowolny, jednakże wszystkie ich typy muszą obowiązkowo posiadać przepisowe zamknięcia wodne (§ 21), umieszczone bezpośrednio pod miską, oraz być tak urzędzone, żeby na misce klozetowej pozostawała zawsze woda głębokości przynajmniej 40 mm., i żeby cała powierzchnia miski była należycie spłókiwana wodą.

Miska powinna posiadać w swej górnej krawędzi przetok dla równomiernego rozprowadzenia wody, zmywanej po powierzchni miski.

Wolny koniec syfonu powinien się łączyć z pionem spustowym drogą jak najkrótszą i odległość między niemi mierzona w rzucie poziomym nie powinna przewyższać 1,50 mtr.; w razie przekroczenia tej granicy należy przeprowadzić pomocniczą rurkę wentylacji od górnego kolana syfonu stosownie do § 21.

Każda miska klozetowa powinna posiadać syfonowy rezerwoarek płóczący, umieszczony nie niżej niż 1,60 mtr. nad sedesem, i dający strumień wody za pociągnięciem rączki łańcuszka.

Rezerwoarek łączy się z miską zapomocą rury ołowianej lub cynkowej o średnicy 30 mm w świetle.

Woda, potrzebna do każdorazowego zmycia miski, powinna wlewać się do niej z rezerwoarka w przeciągu 3 do 5 sekund w ilości, nieprzekraczającej 8—12 litrów, przyczem z taką siłą, żeby znajdujące się na misce nieczystości mogły być całkowicie zmyte i usunięte poza zamknięcie wodne klozetu. Urządzanie nieodpowiadające powyższym warunkom nie mogą być stosowane.

Również nie dozwala się na ustawianie takich klozetów, w których nieczystości przechodzą przez ruchowe przyrządy, jak: zawozy, zasuwy i t. p., ani też klozetów, przemywanych zapomocą mechanizmów automatycznych, umieszczonych przy drzwiach, sedesach i innych.

O ile klozety muszą być umieszczone tak wysoko, że rezerwoarki ich nie będą stale zasilane wodą w dostateczjej mierze, to należy urządzić dodatkowe rezerwoary zasilające, obliczone na zapas wody przynajmniej po 100 litrów na każdy obsługiwany klozet.

Wyjątki od powyższych przepisów mogą być dopuszczane za każdorazowem zezwoleniem Magistratu tylko w wypadkach, gdy tego będą wymagały miejscowe warunki, lub gdy projektowany odmienny system spłókiwania klozetów będzie uznany za celowy.

2. Klozety grupowe.

Klozety grupowe są urządzane w gmachach publicznych jak: szkoły: koszary, fabryki i t. p., w których pojedyńcze klozety nie okazały się praktycznemi. W szpitalach, lecznicach, sanatorjach klozety grupowe nie są dopuszczalne.

Konstrukcja klozetów grupowych i ich zastosowanie podlegają zaakceptowaniu przez Magistrat w każdym poszczególnym wypadku.

3. Pisuary.

Pisuary pojedyńcze należy urządzać w formie gładkich muszel ściennych, posiadających w dnie sitko, przymocowane na stałe do korpusu i zaopatrzone w przepisowe zamknięcia wodne.

Do przepłukiwania pisuarów służą osobne rezerwoarki zasilane wodą z wodociągu i połączone z muszlą zapomocą przewodu zmywnego. Rezerwoarki powinny spuszczać każdorazowo nie mniej, niż 2,5 litra wody.

Pisuary ogólne również mogą być stosowane tylko spłókiwane wodą ze stałem lub perjodycznem przemywaniem.

Mogą się one składać z kilku pojedyńczych pisuarów, ustawionych szeregiem i spłókiwanych albo każdy osobno, albo wszystkie jednocześnie z wspólnego zbiornika o dostatecznej pojemności, albo też mogą być urządzane w formie otwartych żłobków naziemnych o po-

wierzchni zupełnie gładkiej i niewsiąkliwej, przedzielonych nie dochodzącemi do podłogi niskiemi przegródkami i spłókiwanych stale lub perjodycznie.

Przy automatycznem spłókiwaniu pisuarów ogólnych odstępy czasu między zmywaniami powinny być o tyle krótkie, żeby mocz w zamknięciach wodnych nie mógł się długo zatrzymać i był usuwany do kanałów w stanie możliwie większego rozcieńszenia wodą.

W pisuarach ogólnych, urządzanych w miejscach nieopalanych, powierzchnia wody w syfonach powinna być zagłębiona niżej linji zamarzania. Również należy zabezpieczyć od mrozu rezerwoarki i instalację zmywną.

Ustawianie klozetów, pisuarów, zlewów i t. p.

§ 28.

Miski klozetowe wraz z należącemi do nich zamknięciami wodnemi muszą być ze wszystkich stron odkryte i dostępne do utrzymywania w czystości. Oszalowanie ich deskami oraz obmurowanie albo zabetonowanie dolnych części misek nie jest dopuszczalne.

Deski sedesowe nad miskami powinny być z trwałego i niewrażliwego na wilgoć drzewa grubości przynajmniej 3 cm., należycie politurowane i obowiązkowo podnoszone na zawiasach ręcznie lub automatycznie.

Miski klozetowe umocowuje się śrubami mosiężnemi do korków drewnianych, umieszczonych w posadzce pod miską i zalanych zaprawą cementową.

Pisuary, zlewy, umywalnie i t. p. umieszcza się przy ścianach na odpowiedniej wysokości i przytwierdza się do nich bądź śrubami mosiężnemi, wkręcanemi w zaprawione w ściany korki drewniane, bądź też (umywalki, zmywaki rezerwoarki) na umocowanych do ścian wspornikach. Wanny muszą być ustawione obok ścian swobodnie i posiadać łatwy dostęp ze wszystkich stron w celu utrzymania ich w czystości.

Podłoga przy klozetach, pisuarach, zlewach, wannach i t. p., o ile nie jest z asfaltu, terrakoty lub t. p., powinna być pokryta materjałem nieprzepuszczającym wody, niewsiąkliwym i dogodnym do zmywania i utrzymania w czystości. Pod pisuarami, zlewami i umywalniami zaleca się umieszczać blachę mosiężną odpowiednich rozmiarów. Ściany do wysokości 1.50 mtr. należy wykładać płytkami lub malować olejną farbą.

Wszystkie urządzenia kanalizacyjne naścienne powinny być umieszczone na gładkiej ścianie bez wgłębień i nisz i pozostawać otwarte i dostępne do użytkowania i utrzymania w czystości.

Otwory rewizyjne.

§ 29.

Otwory rewizyjne na przewodach odpływowych i pionach spustowych należy umieszczać tylko w razie konieczności, ograniczając ich liczbę do niezbędnie potrzebnych.

Należy je umieszczać przeważnie bezpośrednio za miejscem połączenia przewodów kanalizacyjnych, odprowadzających silnie zanieczyszczone ścieki i wogóle w tych punktach sieci, gdzie może nastąpić zatkanie przewodu wskutek wypadkowego przedostania się do niego większych przedmiotów, piasku, popiołu i t. p.

Otwory rewizyjne powinny się składać z zamkniętych hermetycznie skrzynek rewizyjnych, i być łatwo dostępnemi do zbadania i oczyszczenia.

Przy dużych sieciach podwórzowych, szczególniej w fabrykach, koszarach, szpitalach i t. p. należy zbudować w ważniejszych punktach węzłowych sieci murowane włazy kanalizacyjne w celu ułatwienia dostępu do rur i umożliwienia nadzoru nad ich stanem. Włazy powyższe w razie potrzeby mogą być dostosowane do przemywania sieci podwórzowej.

Zabezpieczenie urządzeń od zamarzania.

§ 30.

Przewody dopływowe i spustowe oraz wszystkie urządzenia kanalizacyjne i wodociągowe wewnątrz zabudowań powinny być umieszczone w miarę możności przy wewnętrznych ścianach, żeby nie były narażone na działanie mrozu. Oprócz tego muszą być przedsięwzięte niezbędne środki, aby ścieki, odprowadzane z domów, nie ulegały zamarzaniu w żadnem miejscu podwórzowej sieci kanalizacyjnej (izolacja).

O ile pomieszczenia, w których się znajdują poszczególne urządzenia kanalizacyjno - wodociągowe, nie są dostatecznie ciepłe, to należy je obowiązkowo zaopatrzyć w piece lub grzejniki, zabezpieczające utrzymanie w nich niezbędnej temperatury.

Zakazy bezpośredniego łączenia urządzeń kanalizacyjnych z wodociągiem.

§ 31.

Bezpośrednie przemywanie urządzeń kanalizacyjnych wodą wodociągową, t. j. dołączanie przewodów wodociągowych bezpośrednio do mis klozetowych, muszli pisuarowych i t. p. jako też dołączanie ich przez rezerwoarki, nie przeznaczone wyłącznie do tego celu, jest bezwzględnie wzbronione.

Kanalizowanie głębokich pomieszczeń.

§ 32.

Głębokie piwnice i place oraz wogóle części posesji, położone niżej od najwyższego stanu wody w kanale ulicznym w czasie ulewy, nie powinny być w zasadzie kanalizowane.

Magistrat może jednak udzielić pozwolenia na skanalizowanie wymienionych głębokich miejsc w razie, jeżeli właściciel nieruchomości dostatecznie uzasadni konieczność ich skanalizowania i jeżeli zobowiąże się zabezpieczyć takie miejsca od zalewu ściekami zapomocą odpowiednich zasuw, nad których zamykaniem we właściwym czasie sam czuwać będzie. Za-

bezpieczeniu zasuwami podlegają wyłącznie te części przewodów podwórzowych, które mogą być zatopione przy wysokich poziomach wody w kanale ulicznym. Swobodny odpływ ścieków z wyżej położonych miejsc nie powinien być tamowany wskutek ustawienia zasuw.

Zasuwy, używane do zamykania przewodów, powinny być metalowe o ruchu pionowym, otwierane możliwie szybko zapomocą ślimaka i zębatki i umieszczane w miejscu łatwo dostępnem nawet w czasie wysokiego stanu wody.

Na żądanie właściciela nieruchomości przy zasuwach mogą być ustawione dodatkowe automatyczne urządzenia, zabezpieczające, jak samoczynne zamknięcia klapowe, balonowe i t. p.

Dołączenie dren do sieci kanalizacyjnej.

§ 33.

Dołączenie dren do przewodów kanalizacyjnych w celu odprowadzenia do sieci wody zaskórnej z przewodów drenowych może być dopuszczane tylko za specjalnem pozwoleniem Magistratu i pod warunkiem zastosowania środków, zapobiegających możności przenikania do gruntu ścieków kanalizacyjnych w razie podniesienia się poziomu wody w kanale i wytworzenia odwrotnego prądu w drenach. Odpowiednie urządzenia zapobiegawcze mogą być stosowane według § 32.

Urządzenia kanalizacyjne zakładów przemysłowych.

§ 34.

Ścieki fabryczne i przemysłowe, nie odpowiadające warunkom, przytoczonym w § 7 niniejszych przepisów, powinny być przed spuszczeniem ich do kanału ulicznego odpowiednio unieszkodliwione w specjalnie wybudowanych urządzeniach, zależnie od właściwości ścieków.

Urządzenia powyższe znajdują się w obrębie placu fabryki względnie zakładu przemysłowego i są połączone z kanałem ulicznym osobnym przewodem rurowym, na którym powinien być obowiązkowo umieszczony specjalny właz z mechaniczną zasuwą pełnoprofilową, pozwalającą całkowicie wyłączyć w razie potrzeby dopływ ścieków fabrycznych do kanału. Właz ten powinien być umieszczony na terenie ulicznym między linją domów i kanałem ulicznym.

O sposobie unieszkodliwienia ścieków fabrycznych oraz zastosowania przeznaczonych do tego celu urządzeń decyduje w każdym poszczególnym wypadku Magistrat.

Wentylacja sieci zapomocą kominów fabrycznych.

§ 35.

Przy kanalizowaniu fabryk, z których odprowadza się cuchnące ścieki, należy wykorzystać od wentylacji sieci kanalizacyjnej kominy fabryczne i paleniska pod kotłami, jeżeli one okażą się zdatnemi do tego celu, i przeprowadzić rury wentylacyjne odpowiedniej średnicy bezpośrednio pod paleniska kotłów.

Materjały.

1. Materjał przewodów odpływowych:

§ 36.

Przewody odpływowe, znajdujące się poza obrębem budynku i położone głębiej niż podłogi sąsiednich piwnic i podziemi lub odległe więcej niż 2,0 mtr. od najbliższych fundamentów budynku powinny być układane z rur kamionkowych z uszczelnieniem kielichów sznurem smołowanym, zalanym kitem asfaltowym, i obłożonych w miejscach połączeń warstwą gliny plastycznej.

Przewody odpływowe, położone wyżej podłogi sąsiednich podziemi lub przechodzące w odległości mniejsze niż 2,0 mtr. od fundamentu oraz wszelkie przewody, znajdujące się wewnątrz budynku, muszą być układane z rur żeliwnych, uszczelnionych sznurem smołowanym i zalanych ołowiem.

W miejscach, gdzie kamionkowe przewody, położone zewnątrz zabudowań, przechodzą w pobliżu studzien podwórzowych lub wogóle w miejscach, gdzie wymagana jest szczególna szczelność połączeń, rury kamionkowe powinny być zastąpione rurami żeliwnemi, uszczelnionemi sznurem i ołowiem.

2. Materjał pionów spustowych i wentylacyjnych.

Piony spustowe i rury wentylacyjne, jak również odgałęzienia, łączące poszczególne urządzenia z pionami, posiadające średnicę 50 mm. i wyżej oraz położone wewnątrz zabudowań, powinny być ustawione na całej ich długości od podstawy do wylotu rur żeliwnych uszczelnionych na ołów tak, żeby były zupełnie nieprzepuszczalne dla wody i gazów. W wypadkach, zasługujących na uwzględnienie szczególniej gdy chodzi o budynki, przeznaczone do własnego użytku właścicieli, i wogóle o budynki i nie wyższe od trzech kondygnacyj, Magistrat może zezwolić na użycie rur kamionkowych.

Boczne odgałęzienia, łączące poszczególne urządzenia z pionami spustowemi oraz pomocnicze rurki wentylacyjne o średnicy mniejszej niż 50 mm. mogą być stosowane z rur ołowianych przepisanej wagi, należycie umocowanych do ścian i zabezpieczonych od zgniecenia i uszkodzeń. Łączenie rur ołowianych z żeliwnemi powinno być zupełnie szczelne i wykonane zapomocą sprzęgła kołnierzowego albo mosiężnych łączników.

Górne nadstawki rur wentylacyjnych, wychodzące ponad dach, jak również pokrycie wycięć w dachu, przy wylotach rur wentylacyjnych należy wykonać z blachy cynkowej lub żelaznej ocynkowanej.

3. Materjał rynien deszczowych:

Rynny deszczowe, połączone z siecią kanalizacyjną, poczynając od dolnego kolana (ewen-

tualnego zamknięcia wodnego) u podstawy rynny, łącznie z temi ostatniemi do wysokości przynajmniej 2,0 mtr. od terenu, powinny być wykonane z rur żeliwnych, uszczelnionych na sznur i ołów i dobrze umocowanych do ścian budynku.

Powyżej dwóch metrów od terenu winny być zastosowane rury z blachy cynkowej lub żelaznej, ocynkowanej lub t. p. z zalutowaniem spojeń na całej wysokości rynny.

W wyjątkowych wypadkach może być dozwolone przeprowadzenie rynny wewnątrz budynku, pod warunkiem, że rynna powinna być całkowicie zmontowana z rur żeliwnych, jak najdokładniej uszczelnionych smołowanym sznurem i zalanych ołowiem.

4. **Materjał zamknięć wodnych:**

Dla zamknięć wodnych przy poszczególnych urządzeniach kanalizacyjnych należy stosować następujące materjały:

1) dla syfonów o średnicy 30—40 mm. — odlew ołowiany lub mosiężny niklowany w jednej sztuce,
2) dla syfonów o średnicy 50—80 mm. — żeliwo,
3) dla syfonów o średnicy 100 mm. przy pojedyńczych klozetach — żeliwo, o ile syfony powyższe nie stanowią jednolitej całości z miską, a zatem nie są wyrobione z tego samego materjału, co miska,
4) dla syfonów o średnicy 100 mm. i więcej przy klozetach grupowych, wpustach piwnicznych, wyławiaczach tłuszczu, rynnach deszczowych i t. p. — żeliwo,
5) dla syfonów o średnicy 150 mm. przy wpustach podwórzowych — kamionka lub żeliwo, zależnie od tego, z jakiego materjału został wykonany przewód odpływowy od wpustu.

Grubość ścianek syfonów nie powinna być mniejsza od grubości ścianek rur odpowiedniej średnicy.

Zamknięcia wodne, wyszczególnione w punktach 2 i 3, muszą być wewnątrz starannie emaljowane.

Przy łączeniu syfonów z przewodami rurowemi dozwalają się połączenia zarówno kielichowe, jak i kołnierzowe, z wyjątkiem syfonów ołowianych, dla których jest wymagane połączenie kołnierzowe lub zapomocą mosiężnych łączników.

5. **Materjał wpustów, pokryw i t. p.:**

Wpusty podwórzowe studzienki mogą być betonowe albo kamionkowe, o ile odległość od murów budynku jest większa niż 2,0 mtr., w przeciwnym razie powinny być stosowane wpusty żeliwne.

Wpusty posadzkowe i piwniczne, wszelkiego rodzaju kraty, płyty, pokrywy oraz wogóle obudowa naziemna urządzeń kanalizacyjnych powinna być stosowana wyłącznie żeliwna, przyjętej przez Magistrat konstrukcji. Pokrywy i korki włazów podwórzowych należy zalewać asfaltem względnie wykładać dębowemi wstawkami.

6. **Materjał zlewów, klozetów, umywalni, wanien, pisuarów i t. p.:**

Poszczególne zlewy, zmywaki, umywalnie, wanny, klozety i pisuary mogą być wyrabiane z następujących materjałów:

1) umywalnie i zlewy pokojowe (laboratoryjne) — fajansowe, kamionkowe, porcelanowe, marmurowe i inne;
2) zlewy kuchenne, zmywaki i t. p. — mogą być urządzane prócz powyższych materjałów również żeliwne emaljowane;
3) miski klozetowe, muszle pisuarowe — parcelanowe, fajansowe lub kamionkowe polewane; powinny one posiadać zupełnie gładką szklistą powierzchnię, łatwą do oczyszczenia z brudu i niewsiąkliwą, przyczem wewnętrzna część powierzchni tych urządzeń musi mieć obowiązkowo białą lub zupełnie jasną polewę; mogą być również dozwolone pisuary żeliwne, wewnątrz starannie emaljowane.

Wanny i bidet są dopuszczalne: marmurowe, porcelanowe, fajansowe, kaflowe, żeliwne, emaljowane i inne, o ile posiadają zupełnie gładką i niewsiąkliwą powierzchnię, dającą się łatwo utrzymać w należytej czystości.

7. **Materjał włazów, studzienek rewizyjnych i innych budowli kanalizacyjnych:**

Włazy podwórzowe, obmurowanie otworów rewizyjnych na przewodach podwórzowych oraz wszelkie specjalne budowle kanalizacyjne na terenie nieruchomości powinny być wykonane z cegły maszynowej na zaprawie cementowej.

Jakość i wzory materjałów i urządzeń.

§ 37.

Wszelkie materjały i urządzenia kanalizacyjne, stosowane do robót instalacyjnych, powinny być w wyborowym gatunku i odpowiadać typom i wzorom, ustalonym przez Polski Komitet Normalizacyjny.

O zdatność materjałów i urządzeń, jeszcze nie normalizowanych, orzeka w każdym poszczególnym wypadku Magistrat.

Rury i kształtki kamionkowe.

(Ważne od czasu znormalizowania).

§ 38.

Rury i kształtki kamionkowe, używane do robót kanalizacyjnych, powinny być zrobione z wyborowego materjału i posiadać zarówno wewnętrzną, jak i zewnętrzną powierzchnię, pokrytą naturalną polewą solną, nakładaną podczas wypalania rur.

Kielichy rur i kształtek muszą być formowane jednocześnie z formowaniem rur względnie

kształtek, i nie mogą być dolepiane do gotowych rur. Głębokość kielichów powinna wynosić najmniej 60—70 mm.

Końce rur powinny być ścięte prostopadle do ich osi. Wewnętrzna powierzchnia kielichów i zewnętrzna powierzchnia końcowych części rur i kształtek musi posiadać odpowiednie nacięcia pierścieniowe na długości przynajmniej 60 mm.

Rury, kształtki i wszelkie inne wyroby kamionkowe powinny być również, gładkie, dobrze wypalone, bez pęknięć, pęcherzy, skaz, kamieni, wapna i innych defektów, posiadać ścianki jednakowej grubości we wszystkich miejscach rury i przy ostukiwaniu młotkiem powinny wydawać zupełnie czysty dźwięk.

Grubość ścianek rur kamionkowych dopuszcza się następującą:

średnica	100 mm.	—	grubość ścianek	15	mm.,
„	150 „	—	„ „	17	„
„	200 „	—	„ „	19	„
„	250 „	—	„ „	22	„
„	300 „	—	„ „	25	„

Długość rur prostych powinna wynosić 0,60 do 1,0 metrów, a kształtek — do 0,60 mtr. Większe długości rur nie są dopuszczane.

Rury i kształtki żeliwne.

(Ważne do czasu znormalizowania).

§ 39.

Rury i kształtki żeliwne, używane przy robotach kanalizacyjnych, powinny być odlewane z czystego drobnoziarnistego surowca, stojące kielichem do dołu. Odlew powinien być gładki, równy bez pęknięć, skaz, pęcherzy i t. p. nieprzepuszczalny dla wody i powietrza oraz pokryty całkowicie lakierem asfaltowym, nakładanym na odlewy w gorącym stanie.

Najmniejsza grubość ścian rur żeliwnych dopuszcza się następująca:

przy średnicy rur	50 mm.	—	grub. ścian	5	mm.,
„ „	„ 70 „	—	„ „	5	„
„ „	„ 100 „	—	„ „	6	„
„ „	„ 150 „	—	„ „	6	„
„ „	„ 200 „	—	„ „	6	„

Stosowanie t. zw. „lekkich" typów rur żeliwnych jest uzależnione w każdym poszczególnym wypadku od uznania Magistratu.

Kształtki żeliwne powinny mieć taką formę poszczególnych części, żeby uszczelnienie i zalanie kielichów po ich zmontowaniu nie nastręczało trudności.

Rury ołowiane.

(Ważne do czasu znormalizowania).

§ 40.

Rury ołowiane stosują się następujących wymiarów i średnic:

średnica	grubość ścian	waga 1 m. b.
25 mm.	3 0 mm.	3,0 kg.
30 „	3,5 „	4,2 „
40 „	4,0 „	6,3 „
50 „	4,0 „	7,7 „

Wykonanie robót. — Układanie przewodów.

§ 41.

Roboty przy budowie instalacyj kanalizacyjnych i wodociągowych w nieruchomościach należy wykonywać z największą starannością i dokładnością.

Układanie przewodów podwórzowych i nadawanie im niezbędnych kierunków i spadków zgodnie z zatwierdzonym projektem, powinno być prowadzone przy pomocy celowników, ustawionych na odpowiednim poziomie według niwelatora i posiadających dokładnie wyznaczone położenie osi przewodu.

Rury przy układaniu należy zwracać kielichami przeciw prądowi i unikać w miarę możności przecinania ich, stosując odpowiednie króćce i kształtki.

Kielichy rur i kształtek kamionkowych powinny być uszczelniane zapomocą luźno skręconego konopnego lub lnianego sznura, dobrze posmołowanego. Po należytem ubiciu nawiniętego na koniec rury sznura, pozostałą część kielicha należy zalać roztopionym kitem asfaltowym, poczem obłożyć miejsce połączenia warstwą wyrobionej gliny.

Kit asfaltowy powinien być przy zwykłej temperaturze dostatecznie twardy i elastyczny, lecz nie powinien łamać się, pękać ani wyciekać z kielichów.

Kielichy rur i kształtek żeliwnych po uszczelnieniu sznurem konopnym należy zalać roztopionym ołowiem, który po zastygnięciu ubija się sztamówką. Zalewanie kielichów zarówno ołowiem, jak i kitem asfaltowym, należy dokonywać w jednym zabiegu, bez późniejszego dolewania płynnej masy i w taki sposób, żeby w kielichu nie pozostało niezapełnionych miejsc.

Zalewanie kielichów zaprawą cementową jest wzbronione.

Przy układaniu przewodów w słabych lub mokrych gruntach powinien być pogłębiony o 20—30 cm. niżej, niż był projektowany i napełniony do potrzebnej wysokości mocno ubitą mieszaniną z szabru i piasku.

W gruntach skalistych (t. zw. opoce), albo przy przejściu przez fundamenty zabudowań, wykop należy przebrać na głębokość około 10 cm. niżej spodu przewodów i zapełnić do projektowanego poziomu warstwą czystego suchego piasku.

Przewody powinny być układane na lekkim sypkim materjale, w braku takiego — na piasku, a po ułożeniu powinny być zasypane takim samym lekkim materjałem do wysokości 30 cm. nad wierzchem rury.

Zamurowywanie przewodów rurowych w fundamenty zabudowań na stałe jest wzbronione. O ile zachodzi obawa zalewu podziemi przez wodę podskórną, przedostającą się przez otwory w murach fundamentów w miejscach skrzyżowania się z przewodami rurowemi, otwory te należy zabezpieczyć przez zakrycie ich z zewnątrz grubą warstwą betonu glinianego lub w inny sposób, uznany przez Magistrat za właściwy.

Przy skrzyżowaniu się wykopów kanalizacyjnych z przewodami wodociągowemi, gazowemi, kablami telefonicznemi i t. p. powinny być zachowane wszelkie środki ostrożności w celu zabezpieczenia ich od uszkodzenia i ewentualnych wypadków na robocie.

Badanie szczelności przewodów.

§ 42.

Sieć przewodów odpływowych na nieruchomościach po ich wybudowaniu może być poddana przez nadzór techniczny Magistratu próbie na nieprzepuszczalność wody przez zatopienie jej do poziomu terenu.

Przy przyjmowaniu instalacji nadzór techniczny Magistratu jest uprawniony do zarządzenia próby szczelności całej wykonanej na nieruchomości instalacji kanalizacyjnej łącznie z zamknięciami wodnemi przy poszczególnych urządzeniach przez wtłaczanie do niej dymu lub innych silnie pachnących gazów.

Dopuszczalność ulg.

§ 43.

W wyjątkowych wypadkach, szczególniej gdy chodzi o zakłady przemysłowe oraz warsztaty pracy, dla których wypełnienie niektórych poszczególnych postanowień, zawartych w §§ 15—42 niniejszych przepisów mogłoby być faktycznie niemożliwe lub nadmiernie uciążliwe, Magistrat, może w drodze wyjątku zwolnić właściciela nieruchomości całkowicie lub częściowo od obowiązku wypełnienia uciążliwego przepisu, ewentualnie z zastrzeżeniem pewnych warunków.

CZĘŚĆ III-cia.

Opłaty za korzystanie z kanalizacji miejskiej.

§ 44.

Opłaty za korzystanie z miejskich urządzeń kanalizacyjnych będą wymierzane:

a) w odniesieniu do ścieków domowych i gospodarczych — od ilości urządzeń kanalizacyjnych, zainstalowanych na połączonej z kanałem ulicznym nieruchomości;

b) w odniesieniu do ścieków przemysłowych i fabrycznych — od zadeklarowanej przez właścicieli nieruchomości i oficjalnie stwierdzonych przeciętnych dziennych ilości odprowadzanych ścieków.

Za odprowadzane z nieruchomości do sieci ulicznej wody deszczowe opłaty nie będą pobierane.

§ 45.

Ustanawia się następujące opłaty jednostkowe za korzystanie z miejskich urządzeń kanalizacyjnych:

1) od każdego zainstalowanego w połączonej z kanałem ulicznym nieruchomości:

a) zlewu kuchennego	po zł. 10 rocznie
b) zmywaka, pisuaru lub wpustu w garażach, stajniach, składach ryb i t. p.	„ „ 20 „
c) od ustępów (za każde oczko)	„ „ 30 „
d) od umywalni, bidet	„ „ 10 „
e) od wanny	„ „ 15 „
f) od wpustu podwórzowewego, o ile jest on używany do wylewania ścieków domowych z mieszkań, nie posiadających własnych zlewów	po zł. 30 rocznie

2) od jednego metra sześ. (przeciętnego dziennego zużycia) ścieków fabrycznych i przemysłowych, odprowadzanych do kanału ulicznego po zł. 10 rocznie.

§ 46.

Opłaty powyższe będą pobierane od daty udzielenia pozwolenia na użytkowanie instalacji kanalizacyjnej na nieruchomości.

§ 47.

Do uiszczenia opłat obowiązani są właściciele nieruchomości.

§ 48.

Wymiar i pobór opłaty uskutecznia Magistrat.

§ 49.

Wymierzoną przez Magistrat opłatę winien płatnik uiścić w ratach półrocznych, płatnych zdołu, a mianowicie: opłata za pierwsze półrocze winna być uiszczona w ciągu miesiąca lipca, za drugie półrocze — w ciągu miesiąca stycznia każdego roku.

§ 50.

Nieuiszczona w terminie opłata będzie ściągnięta w drodze przymusowej za doliczeniem kosztów egzekucyjnych, kar za zwłokę i odsetek za odroczenie według postanowień ustawy z dnia 31 lipca 1924 roku (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721), zmienionej częściowo rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 roku (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 401).

CZĘŚĆ IV-ta.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 51.

Istniejące przed wprowadzeniem niniejszych przepisów instalacje kanalizacyjno-wodociągowe na poszczególnych nieruchomościach, nie odpowiadające wymaganiom zawartym w tych przepisach, powinny być przed przyłączeniem do sieci miejskiej odpowiednio przerobione i dostosowane do wymagań niniejszych przepisów.

Przy przeróbkach tych instalacyj mogą być uwzględnione przejściowe pewne wyjątki, a mianowicie:

a) istniejące podziemne przewody odpływowe żeliwne i kamionkowe mogą być nadal utrzymane, o ile znajdują się w dobrym stanie, posiadają odpowiednie wymiary, spadki i głębokości założenia i są należycie uszczelnione;

b) istniejące żeliwne piony spustowe wewnątrz zabudowań, o ile są w dobrym stanie i posiadają należyte uszczelnienie, mogą być pozostawione nawet w tym wypadku, gdyby posiadały średnice, nieznacznie różniące się od przepisowych, i gdyby ich konstrukcja i sposób przeprowadzenia (wmurowanie w ściany budynku) niezupełnie odpowiadały wymaganiom niniejszych przepisów: jednakże takie piony spustowe muszą być obowiązkowo wprowadzone ponad dach stosownie do niniejszych przepisów, przyczem wszelkie włączenie ich do kanałów wyciągowych i ogniowych są bezwzględnie zabronione; również mogą być pozostawione bez zmiany piony spustowe, do których są spuszczone (do jednego pionu) ścieki z klozetów, zlewów i wanien bez zastosowania środków, zapobiegających wysysaniu zamknięć wodnych, o ile takie mieszane połączenia nie powodują wadliwego działania instalacji;

c) istniejące rynny deszczowe z blachy czynkowej lub żelaznej ocynkowanej mogą być połączone z siecią kanalizacyjną, o ile znajdują się w dobrym stanie; dolna część tych rynien powinna być w czasie robót zastąpiona przez przepisową rurę żeliwną, zaopatrzoną w skrzynkę rewizyjną według § 23.

Pozatem mogą być pozostawione bez zmiany;

d) znajdujące się w dobrym stanie wpusty podwórzowe, posiadające odpowiednią kratkę wlotową, osadnik i syfon, o ile ten ostatni jest założony niżej linji zamarzania gruntu (§ 16); wpusty posadzkowe winny być obowiązkowo żeliwne;

e) zdatne do użytku zlewy kuchenne, umywalnie i wanny, zaopatrzone w przepisowe zamknięcia wodne, o ile znajdują się w dobrym stanie i są zabezpieczone od zamarzania;

f) istniejące miski klozetowe wszelkiej konstrukcji, jeżeli są dobrze spłókiwane wodą przy każdorazowem spuszczaniu jej, mają należyte założone rezerwoarki płóczne o dostatecznej pojemności z całkowitą armaturą, posiadają wymagane przez przepisy zamknięcia wodne z otworem rury wylotowej 100 mm, oraz są zabezpieczone od zamarzania.

Dla pojedyńczych urządzeń kanalizacyjnych, mieszczących się w suterynach narówni lub poniżej powierzchni terenu i połączonych bezpośrednio z przewodem odpływowym bez pionu spustowego, przepisy o pionach wentylacyjnych mogą nie być stosowane, jeżeli wspomniany przewód odpływowy posiada powyżej miejsca przyłączenia odpowiedni pion wentylacyjny.

Uznanie przydatności i możności tymczasowego pozostawienia bez zmiany poszczególnych części dawniejszych instalacji w każdym poszczególnym wypadku zależy od Magistratu.

Pozwolenie na częściowe pozostawienie istniejącej instalacji nie zwalnia właściciela nieruchomości od obowiązku zamiany wszystkich pozostawionych tymczasowo części instalacji na nowe, odpowiadające wymaganiom niniejszych przepisów przy dokonywaniu najbliższych przeróbek, przebudowy lub gruntownego remontu nieruchomości.

O ileby się jednak okazało, że pozostawione przejściowe części instalacji powodują nieprawidłowe jej działanie, właściciel nieruchomości obowiązany jest pozostawione nieodpowiednie części zamienić na żądanie Magistratu na przepisowe.

Wejście w życie.

§ 52.

Przepisy niniejsze obowiązują w obrębie granic m. Łodzi od czasu ogłoszenia ich w Łódzkim Dzienniku Wojewódzkim (art. 415 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej dnia 16 lutego 1928 roku o Prawie Budowlanem Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202), przyczem §§ 38, 39 i 40 obowiązują tylko do czasu ustalenia odnośnych norm przez Polski Komitet Normalizacyjny, po ustaleniu zaś takich norm, będą obowiązywały te ostatnie.

Z chwilą wejścia w życie niniejszych przepisów tracą moc wszystkie sprzeczne z niemi przepisy, dotyczące skanalizowania nieruchomości w obrębie m. Łodzi.

Minister Robót Publicznych
(—) M a t a k i e w i c z

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) S ł a w o j - S k ł a d k o w s k i.

Powyższe podaję do wiadomości

Za Wojewodę:
(—) Inż. S t a w i s k i
Dyrektor Robót Publiczn.

Prenumerata wynosi: kwartalnie zł. 4.50, rocznie zł. 18 — wraz z przesyłką pocztową.
Konto w P.K.O. Nr. 30091.

Adres Redakcji i Administracji: Urząd Wojewódzki, Ogrodowa 15, tel. 183-91. **Administracja** czynna od godz. 9-ej rano do 2-ej po południu.

Cena pojedyńczego egzemplarza 75 gr.

Administracja przyjmuje ogłoszenia instytucyj społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i wymienionych instytucyj.— Ceny ogłoszeń: drobne 1 krotne 15 groszy za wyraz najmniej zł. 1.50, — 3 krotne 30 groszy za wyraz. Zwyczajne: 30 groszy za wiersz milimetrowy (szpalty redakcyjnej).

Drukarnia Państwowa w Łodzi, Piotrkowska 85, tel. 29. 149830/31